

Крижанівська Неля

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Жуковська А.Ю.)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Метою адміністративної реформи, яка проводиться на сьогоднішній день в Україні, є формування системи державного управління, яка стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності – служіння народові та національним інтересам. Розбудова України як правової демократичної держави вимагає радикальної зміни пріоритетів у державній діяльності і принципів та форм відносин між владою і громадянами. На сьогоднішній день держава не управляє суспільством, а надає йому послуги, а відтак головне завдання сучасної держави полягає саме в наданні громадянам якісних адміністративних послуг [1].

В англійській мові для позначення категорії публічних послуг вживається термін «public services». Але через особливості категорійного апарату, так само, як термін «публічна адміністрація» помилково перекладається як «державне управління», замість терміна «публічні послуги» у нас прижився спочатку термін «державні послуги». У Концепції адміністративної реформи в Україні паралельно використовувалися терміни «державні послуги» і «управлінські послуги». При цьому особливої межі між ними не проводилося. Останнім часом найбільш уживаним став термін «адміністративні послуги», оскільки справедливо вважається, що категорія «управлінських послуг» вже має своє змістове навантаження в економічній науці. Прикметник «адміністративні» є більш вдалим і тому, що вказує на суб'єкта, який надає такі послуги, – на адміністрацію, адміністративні органи. Крім того, прикметник «адміністративні» характеризує владно-публічну (адміністративну) природу діяльності щодо надання цих послуг [2, с. 15].

Проблема визначення терміна «адміністративна послуга» має важливе теоретичне і практичне значення. Важливість його в науковому плані зумовлена тим, що розв'язання цієї проблеми дає змогу визначити сутність адміністративної послуги, коло ознак цього явища, відмежувати адміністративну послугу від таких понять, як «державна послуга», «платна послуга». Важливість у прикладному аспекті забезпечується тим, що проблема визначення цього поняття безпосередньо пов'язана з проблемою дослідження зазначеного явища, розробкою стратегії і тактики підвищення його суспільної ефективності, тобто йдеться про впорядкування діяльності в даному випадку органів виконавчої влади у сфері надання адміністративних послуг.

Для формування науково обґрунтованої теорії процесу надання послуг, на нашу думку, необхідно ввести єдині концептуальні засади і вони повинні базуватися на інтегральному понятті – «публічні послуги», що надаються державними структурами або іншими суб'єктами за рахунок публічних коштів. Відповідно до цього, ми пропонуємо за ознаками суб'єкта управління, котрий надає публічні послуги, розрізняти такі види публічних послуг: державні послуги, муніципальні послуги, управлінські послуги та адміністративні послуги.

Належність послуг до адміністративних визначається за такими критеріями: повноваження адміністративного органу щодо надання певного виду послуг визначається законом; послуги надаються адміністративними органами шляхом реалізації владних повноважень; послуги надаються за зверненням фізичних та юридичних осіб; результатом розгляду звернення є адміністративний акт, що має індивідуальний характер (паспорт, свідоцтво, ліцензія, дозвіл тощо); надання послуг пов'язане із забезпеченням створення умов для реалізації фізичними та юридичними особами прав, свобод і законних інтересів.

Сучасній системі надання адміністративних послуг притаманний ряд недоліків, до яких належать: наявність не передбачених законами видів адміністративних послуг; поділ адміністративної послуги на кілька платних послуг; перекладення обов'язків адміністративних органів із збирання довідок або погодження документів на фізичних та юридичних осіб; вимагання від фізичних та юридичних осіб документів, не визначених законодавством або у не передбаченій законодавством формі; необґрунтоване справляння плати або необґрунтовано великі розміри плати за надання окремих видів адміністративних послуг; встановлення в адміністративному органі графіка приймання громадян у незручний для них час; необґрунтовано тривалий строк надання окремих послуг; обмеженість доступу до інформації, необхідної для отримання адміністративних послуг; неналежне законодавче регулювання процедурних питань надання послуг; фактичне зобов'язання фізичних та юридичних осіб отримувати супутні платні послуги; віднесення до повноважень одного органу здійснення контролю і надання відповідних послуг; відсутність стандартів надання послуг; ставлення до фізичних та юридичних осіб як до прохачів, орієнтація не на задоволення потреб особи, а на формальне дотримання процедури.

Проблема ефективності роботи управлінсько-адміністративних структур та якості послуг, які вони надають населенню, безпосередньо пов'язана з формуванням позитивної громадської думки щодо влади. Тому дуже важливим є не тільки визначення процесу надання адміністративних послуг органами виконавчої влади, а й побудова моделі механізму, спроможного «запустити» цей процес та

спонукати органи виконавчої влади до вирішення широкого кола питань.

Використані джерела

1. Жуковська, А. Ю. Шляхи підвищення якості адміністративних послуг органів виконавчої влади. Економічний простір. 2008. № 19. С. 82-91.
2. Якісні управлінські послуги – головна умова підвищення довіри населення до влади / Ю.О. Куц, С.В. Краснопорова, О.К. Чаплигін та ін.; За заг.ред. Ю.О. Куца, С.В. Краснопорової. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2006. 192 с.
3. Желюк Т. Організаційно-правові основи надання адміністративних послуг органів виконавчої влади з використанням інформаційної системи «Електронний уряд». Наука молода, 2006. № 6. С. 135-139.

Крик Галина

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Шкільняк М.М.)

НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Через комплекс суб'єктивних і об'єктивних причин останніми роками органи державної влади стикаються з широким спектром ресурсних обмежень, що ускладнюють або блокують досягнення пріоритетних цілей стратегічного розвитку України в умовах євроінтеграції і глобалізації. Особливо гостро ці проблеми проявляються на регіональному рівні, оскільки наявні ресурсні обмеження тут «жорсткіші». Тому виникає об'єктивна необхідність наукового обґрунтування і впровадження в практику управління інноваційних підходів, методів, інструментів державної політики стратегічного розвитку, спрямованих на підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу в цілях не лише його повнішого використання, але також розвитку, відтворення і якісної зміни, у тому числі за рахунок використання економічних коопераційних зв'язків і розширення суб'єктного складу політики стратегічного розвитку. При цьому потрібно враховувати нерівномірність просторового соціально-економічного розвитку і господарського освоєння територій як на національному, так і на регіональному рівні, що вимагає адаптації заходів державної політики до територіальних умов її розробки і реалізації.

Особливості державної політики розвитку територій – це процес повноважних дій органу управління по розвитку інституту управління цією територією. Державна політика стратегічного розвитку територій – система взаємодоповнюючих і взаємозв'язаних управлінських процедур регульованих стосунків, послідовність виконання яких залежить від об'єднання зусиль для